

Paragraf 21

Ärendenummer KS2019/372

Utredning om politisk organisation för arbetsmarknadsfrågor i Enköpings kommun

Beslut

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fortsätter att vara arbetslöshetsnämnd och ansvara för arbetsmarknadsinsatser
2. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ta fram en gemensam målbild för arbetsmarknadsfrågorna och hur samverkan mellan nämnderna ska utformas. Uppdraget återredovisas till kommunstyrelsen i maj.

Beskrivning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen har den 20 januari 2020 inkommit med en skrivelse i ärendet. Av skrivelsen framgår att i Enköpings kommuns övergripande verksamhetsplan med budget fick kommunstyrelsen i uppdrag att föreslå fullmäktige vad en arbetsmarknadsnämnd bör omfatta inför ett införande 2020.

Kommunledningsförvaltningen har tillsatt en utredning som behandlat kommunens roll(er) och förutsättningar på det arbetsmarknadspolitiska området, den kommunala arbetsmarknadspolitikens organisation, samt Enköpings kommuns förutsättningar och utvecklingsområden i arbetet med arbetsmarknadsfrågor. Utifrån detta har utredningen presenteras ett organisationsförslag som innebär att ingen ny arbetsmarknadsnämnd bildas. Istället föreslår utredningen att socialnämnden tar över ansvaret för kommunens arbetsmarknadsinsatser och uppgifterna med att ta emot och ge introduktion till flyktingar enligt bosättningslagen.

Utredningen har identifierat två viktiga framgångsfaktorer - att det finns samordnade och dokumenterade processer, samt att det finns en tydlig politisk viljeinriktning som genomsyrar och styr verksamheten. Utredningen menar att kännedomen om varandras verksamheter inte är tillräcklig för att uppnå korta insatsvägar. Ett prioriterat arbete för förvaltningarna bör därför vara att på ett gemensamt och överenskommet sätt beskriva verksamhetens processer, samt att ha ett tydligt ägandeskap av processerna för att hantera gränssnitten som alltid kommer att finnas på grund av bredden på arbetsmarknadsrelaterade insatser.

Utredningens huvudsakliga motiv för förslaget är att en överflyttning av ansvarsområden till socialnämnden skapar goda förutsättningar för en mer sammanhållen process från arbetslöshet, behov av ekonomiskt bistånd och rustande åtgärder till arbete eller studier. Genom att ha det ekonomiska biståndet och arbetsmarknadsinsatserna i samma nämnd innebär det att nämnden får ansvar för hela kostnadskedjan: investeringar i arbete för att rusta individer för arbete ger en potentiell effekt i form av minskad kostnad för ekonomiskt bistånd för samma nämnd.

Kommunstyrelsens arbetsutskott fick muntlig information om utredningens förslag den 8 oktober 2019. Utredningen har remitterats till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Nämnderna har inkommit med remissvar i slutet av december 2019. Nämndernas remissvar bifogas ärendet och sammanfattas nedan.

Socialnämnden stödjer utredningens förslag. Nämnden poängterar att kommunmedlemmarnas behov är individuella då behoven stäcker sig från de som står väldigt långt från arbetsmarknaden till de som enbart behöver försörjningsstöd under en kortare tid. Nämnden anser vidare att en tydlig samordnad processledning ger förutsättningar för en tydlig effektuppföljning. Nämnden trycker på att för att inför ett övertagande behövs en riskanalys utföras för att hantera eventuella risker.

Vård- och omsorgsnämnden stödjer utredningens förslag. De anser att förslaget skapar goda förutsättningar för att nå de långsiktiga målen. Nämnden menar att förslaget ger förutsättningar för att öka det befintliga samarbetet vård- och omsorgsförvaltningen har med arbetsmarknadsenheten, Jobbcentrum och integrationsenheten. Nämnden trycker på att ofta behövs en kedja av olika insatser från olika förvaltningar och myndigheter och därför måste en förändring grunda sig på att ge goda förutsättningar för en samordnad och sammanhållen process med fokus på effektuppföljning. Att hålla samman samtliga delar såsom arbetsmarknadsfrågor, mottagande av nyanlända och processen för försörjningsstöd inom en och samma nämnd samt förvaltning kommer vara avgörande för hög måluppfyllelse. Nämnden skriver att vård- och omsorgsförvaltningen redan i dag har väl fungerande samverkansforum med socialförvaltningen. Om förslaget blir verklighet skulle detta kunna utvecklas till att innefatta fler frågor där vård- och omsorgsförvaltningen bidrar till måluppfyllelse.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden stödjer inte utredningens förslag. Nämnden anser att arbetsmarknadsfrågorna ska ligga kvar i utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Nämnden menar att en flytt av verksamheten till

socialnämnden sannolikt inte kommer innebära någon väsentlig effektivitetshöjning. Istället behöver samarbetet mellan inblandade aktörer förbättras och förväntningarna från politiken bli tydligare. Nämnden betonar vuxenutbildningens betydelse för arbetsmarknadsinsatserna och anser att vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser bör ligga under samma förvaltning. Nämnden konstaterar att den statliga utredning som ska klargöra kommunens roll och därmed hur vuxenutbildning och arbetsmarknadsfrågorna kommer att förväntas samspela blir klar först till sommaren 2020. Nämnden gör dock bedömningen att man redan nu kan förvänta sig att arbetsmarknadspolitiken som hittills i huvudsak varit en nationell angelägenhet kommer förskjutas mot kommunerna. Nämnden instämmer i utredningens betoning på vikten av ett processtyrt arbetssätt över förvaltningsgränserna. Nämndens förslag för att uppnå detta är genom ett ökat samarbete med socialnämnden kring Jobbcentrum. En förbättrad styrning av Jobbcentrum ska ske i samverkan med socialnämnden genom regelbundna gemensamma arbetsutskottsmöten.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen har tagit del av nämndernas remissvar. Med anledning av remissvaren och den utveckling som skett på arbetsmarknadsområdet nationellt har rapporten kompletterats i de delar som berör arbetsmarknadspolitiken framtid som är uppdaterad i de delar ny fakta har tillkommit. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens skriver i sitt remissvar att "under alla omständigheter kommer den arbetsmarknadspolitik som hittills i huvudsak varit en nationell angelägenhet att förskjutas mot kommunerna". Kommunledningsförvaltningen konstaterar att det finns en pågående statlig utredning som ska vara klar maj 2020. I utredningsdirektivet fastslås dock att arbetsmarknadspolitiken är ett fortsatt statligt ansvar. Däremot kommer Arbetsförmedlingens omdaning att påverka kommunerna och möjligheten finns att den pågående statliga utredningen kommer föreslå fler frivilliga uppgifter för kommunerna på arbetsmarknadsområdet. Kommunledningsförvaltningens bedömning är att detta inte ger skäl att vänta med att göra de organisationsförändringar som föreslås.

Med anledning av remissvaren har rapporten även förtydligat resonemanget kring vuxenutbildningens placering samt avsnitten om för- och nackdelar med att inte göra någon organisationsförändring. Kommunledningsförvaltningen delar utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens synpunkt om vuxenutbildningens betydelse som en arbetsmarknadsinsats. Kommunledningsförvaltningen motsätter sig däremot förslaget att en ökad styrning av Jobbcentrum kan åstadkommas med gemensamma arbetsutskottsmöten för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

och socialnämnden. En effektiv styrning förutsätter att det styrande organet har ett beslutsmandat. Ett gemensamt arbetsutskott är ett samverkansorgan och saknar beslutsmandat.

Utöver ovan beskrivna ändringar har rapportens avsnitt om det ekonomiska biståndets placering arbetats om. De sammanfattande kommentarerna efter varje kapitel har setts över och sammanfattande kommentarer har också tillfogats det fjärde kapitlet samt en tabell som sammanfattar de organisationsalternativ som diskuterats i rapporten.

Kommunledningsförvaltningen delar utredningens förslag att socialnämnden blir arbetslöshetsnämnd och tar över ansvaret för kommunens arbetsmarknadsinsatser, inklusive ansvaret för Jobbcentrum, samt att nämnden tar över kommunens uppgifter att ta emot och ge introduktion till flyktingar enligt bosättningslagen.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför till kommunfullmäktige att socialnämndens och utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens reglemente ändras i enlighet med detta.

Kommunledningsförvaltningens förslag till kommunfullmäktige

1. Reglementet för socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ändras så att socialnämnden blir arbetslöshetsnämnd och tar över ansvaret för kommunens arbetsmarknadsinsatser, inklusive ansvaret för jobbcentrum
2. Reglementet för socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ändras så att socialnämnden tar över kommunens uppgifter att ta emot och ge introduktion till flyktingar enligt bosättningslagen.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har vid beredning den 28 januari 2020 överlämnat ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Kommunstyrelsens beredning

Kommunstyrelsen har berett ärendet den 11 februari 2020 och lämnat förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fortsätter att vara arbetslöshetsnämnd och ansvara för arbetsmarknadsinsatser

2. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ta fram en gemensam målbild för arbetsmarknadsfrågorna och hur samverkan mellan nämnderna ska utformas. Uppdraget återredovisas till kommunstyrelsen i maj.

Yrkanden

Ingvar Smedlund (M), Tomas Rådkvist (MP), Solweig Eklund (S) och Jenny Gavelin (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anders Lindén (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag i två punkter och bifall till punkt 2 i kommunledningsförvaltningens förslag.

Agneta von Schoting (NE) yrkar i första hand bordläggning av punkt 1 i kommunstyrelsens förslag i avvaktan på att den statliga utredningen om kommunernas roll i arbetsmarknadsfrågor har presenterats. I andra hand yrkar hon bifall till kommunledningsförvaltningens förslag i två punkter.

Agneta von Schoting (NE) yrkar i bifall till punkt 2 i kommunstyrelsens förslag med tillägget att uppdraget ska delredovisas till kommunstyrelsen i maj och slutredovisas när slutsatserna från den statliga utredningen om arbetsmarknadsinsatser och kommunernas ansvar har beaktats, dock senast i oktober.

Magnus Ahlkvist (V) yrkar i första hand att ärendet ska bordläggas i avvaktan på den statliga utredningens förslag. I andra hand yrkar han att en ny nämnd ska inrättas med ansvar för integrations- och arbetsmarknadsfrågor. De ansvar som i utredningen föreslås flyttas till socialnämnden flyttas istället till den nya nämnden.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns sex förslag till beslut:

- bordläggning som har yrkats av Agneta von Schoting (NE) med flera
- bifall till kommunstyrelsens förslag som yrkats av Ingvar Smedlund (M) med flera
- Agneta von Schotings (NE) yrkande att socialnämnden ska vara arbetslöshetsnämnd samt ta över ansvaret för introduktion av flyktingar enligt kommunledningsförvaltningens förslag
- Magnus Ahlkvists (V) yrkande om att inrätta en ny nämnd

- Anders Lindéns (SD) tilläggsyrkande om att bifalla punkt 2 i kommunledningsförvaltningens förslag

- Agneta von Schotings (NE) yrkande om tillägg till punkt 2 i kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden föreslår en beslutsgång som innebär att fullmäktige först får ta ställning till om ärendet ska bordläggas eller avgöras idag. Om kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag får kommunfullmäktige därefter ta ställning till först vilken nämnd som ska ansvara för kommunens arbetsmarknadsinsatser där de tre yrkandena från Ingvar Smedlund (M), Agneta von Schotings (NE) och Magnus Ahlkvists (V) ställs mot varandra. Om kommunfullmäktige beslutar att bifalla Ingvar Smedlunds (M) yrkande får kommunfullmäktige ta ställning till Anders Lindéns (SD) respektive Agneta von Schotings (NE) tilläggsyrkanden. Kommunfullmäktige godkänner beslutsgången.

Ordföranden låter kommunfullmäktige ta ställning till om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige beslutat att avgöra ärendet idag. Därefter låter ordföranden fullmäktige ta ställning till Ingvar Smedlunds (M) yrkande, Agneta von Schoting (NE) yrkande och Magnus Ahlkvists (V) yrkande och finner att kommunfullmäktige beslutat enligt Ingvar Smedlunds (M) yrkande. Därefter låter ordföranden fullmäktige ta ställning till Anders Lindéns (SD) tilläggsyrkande där han ställer bifall mot avslag och finner att fullmäktige beslutat att avslå yrkandet. Slutligen låter ordföranden fullmäktige ta ställning punkt 2 i kommunstyrelsens förslag där han ställer kommunstyrelsens förslag mot Agneta von Schotings (NE) tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige har beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

Kopia till:

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, för åtgärd

Socialnämnden, för kännedom

Vård- och omsorgsnämnden, för kännedom